

Herfst in Amsterdam

Tegenbegroting 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Noodopvang dakloze gezinnen
3. Masterplan Zuidoost
4. OBA
5. Woningmarkt
6. Financiële onderbouwing

1. Inleiding

Beste Amsterdammers,

De herfst is aangebroken. De raadsperiode die begon als een nieuwe lente en een nieuw geluid is mede door de coronacrisis overgegaan in een woelige herfst.

De fractie van de ChristenUnie heeft zich vanaf het begin van de periode opgesteld als een constructieve oppositiepartij. Dat betekent dat we ook nu verantwoordelijkheid willen nemen op een moment dat het moeilijker is om keuzes te maken. Er zal bezuinigd moeten worden vanwege het feit dat er door de coronacrisis minder inkomsten binnen komen en tegelijkertijd zal er op sommige punten extra geïnvesteerd moeten worden om te voorkomen dat de crisis ongelijkheden vergroot.

Onlangs is door het college van burgemeester en wethouders een voorstel aan de raad gestuurd voor de stadsbegroting van 2021 en verder. De raad moet zich hierover buigen en deze begroting, eventueel gewijzigd, vaststellen. Dit is dus ook het moment voor partijen om hun eigen plannen in te brengen en te laten zien welke keuzes men misschien anders zou maken. Waar gaat het geld naartoe en hoeveel.

Omdat de fractie van de ChristenUnie zich op hoofdlijnen kan vinden in de voorgestelde begroting maar een aantal keuzes toch echt anders zou maken, wil de fractie bij dezen een gedegen tegenvoorstel doen. In dit document leest u onze visie op een aantal punten uit de voorgestelde begroting en uiteindelijk kunt u cijfermatige onderbouwing vinden in een financiële paragraaf.

Don Ceder

Fractievoorzitter ChristenUnie Amsterdam

2. Noodopvang dakloze gezinnen

Helaas heeft de coalitie van GroenLinks, PvdA, SP en D66 besloten om te bezuinigen op de **noodopvang voor dakloze gezinnen**. De fractie van de ChristenUnie kan zich daar niet in vinden. Door de bezuiniging zijn er minder plaatsen beschikbaar terwijl er in de toekomst juist meer plaatsen nodig zijn. Dat blijkt onder andere uit ambtelijke informatie die de coalitiepartijen zelf gebruikt hebben bij het opstellen van hun eigen crisis-akkoord¹.

Uit de genoemde informatie blijkt dat we dit jaar nog eigenlijk al ongeveer 100 extra plaatsen zouden moeten realiseren om iedereen op te kunnen vangen. De coalitie heeft echter besloten om de opvang met 65 plekken te verminderen van 265 naar 200. En dat terwijl berekeningen (zie onder verwijzing 1) laten zien dat we eind 2021 zelfs **meer dan 400 plekken nodig** gaan hebben. Daarbij zullen er dan ook nog goede maatregelen genomen moeten worden om de doorstroom uit de opvang te bevorderen zodat die groei van de vraag naar deze opvang niet doorzet.

Als we nu bezuinigen op de noodopvang voor gezinnen bestaat het **risico dat er gezinnen met kinderen op straat belanden**. Dat is voor de ChristenUnie onacceptabel. De fractie van de ChristenUnie kiest er dan ook voor om de noodopvang niet te verkleinen maar juist uit te breiden. De gemeente moet in 2021 minimaal het huidige aantal plekken aan noodopvang bieden en in de jaren daarna in plaats van 65 plekken minder, juist 65 plekken meer. Zo zorgen we ervoor dat de gemeente 330 plaatsen in de noodopvang realiseert. Daarnaast moet via hulp bij uitstroming en een goede afstemming in de nieuwe buurtteams de totale vraag verminderd worden.

Daarom kiest de ChristenUnie ervoor om, ten opzichte van de door het college voorgestelde begroting, in 2021 **2,5 miljoen extra** ter beschikking te stellen voor de noodopvang. In de jaren daarna wordt dit bedrag **structureel 5 miljoen**.

Dekkingsvoorstel: Tot aan 2023 vanuit de Algemene Reserve en daarna vanuit de extra grondopbrengsten die de voorstellen op het gebied van de woningmarkt realiseren.

¹ https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/9111207/1/2_5_Noodopvang_gezinnen

3. Masterplan Zuidoost

Het college heeft zich voorgenomen om middels een zogenaamd masterplan te werken aan **verbetering van de leefbaarheid en de veiligheid in Zuidoost**. De ChristenUnie steunt dit idee van harte. Daarbij volgt de fractie de voortgang van dit plan kritisch en zorgvuldig. Het is belangrijk dat dit een plan is waarbij de wijken en bewoners ook echt zelf betrokken worden. Op die manier moet er meer eigenaarschap ontstaan waardoor het project succesvoller zal zijn. Het gevaar bestaat namelijk dat dit een top-down inzet zal zijn die uiteindelijk in de praktijk niet zoveel zal veranderen.

De fractie van de ChristenUnie ziet het Masterplan Zuidoost alleen slagen wanneer de uiteindelijk uitvoering ook gepaard gaat met een structurele en afdoende financiering. ***Put your money where your mouth is.*** De fractie is dan ook teleurgesteld omdat het college en de coalitiepartijen geen enkele langdurige financiering hebben uitgetrokken voor dit plan. Er wordt geld gereserveerd voor de jaren 2021 en 2022 maar om een dergelijk plan te laten slagen is er langdurige inzet nodig waarbij ook financiën worden geboden.

Natuurlijk kunnen verschillende problematieken in Zuidoost aangepakt worden vanuit de verschillende beleidsprogramma's. Armoede en schulden moeten vanuit de Armoedeaanpak bestreden worden, kansenongelijkheid in het onderwijs vanuit de portefeuille onderwijs. Een betere afstemming tussen de vraag naar arbeidskrachten bij de vele topbedrijven in het Arenagebied en de vele werknemers van het stadsdeel zelf zal vanuit het de inzet op Werk en Participatie moeten worden aangepakt. En zo kunnen we nog wel even doorgaan met het geven van voorbeelden. Maar al deze voorbeelden laten zien dat wanneer we voor het Masterplan zelf niet structureel geld uit trekken, er dus ook voor Zuidoost niets extra's gaat

veranderen. Om bovenop de reguliere inzet voor Zuidoost écht iets veranderen en de inzet vanuit verschillende programma's te versterken, te bundelen en goede regie te voeren, is simpelweg geld nodig. De ChristenUnie zet daarom na 2022 **voor ten minste 10 jaar 5 miljoen** per jaar in voor het Masterplan Zuidoost.

Dekkingsvoorstel: De ChristenUnie wil de extra investeringen voor het Masterplan Zuidoost dekken door minder geld uit te geven aan de banenmotoren waar de coalitie nu tientallen miljoenen voor uittrekt vanuit het Klimaatfonds. Omdat het college niet kan garanderen dat die banenmotoren ook echt extra banen voor Amsterdammers garanderen vindt de ChristenUnie het onverantwoord om daar nu al wel bij voorbaat tientallen miljoenen voor uit te trekken. Dit geld kunnen we beter gebruiken om in Zuidoost echt verandering te realiseren wat ook gepaard gaat met extra werkgelegenheid en een betere leefbaarheid en veiligheid in het stadsdeel.

4. OBA

De coalitie en het college maken een aantal opmerkelijke keuzes in het beleid omtrent Kunst en Cultuur. En dan gaat het met name om een paar cultuurprojecten. De coalitiepartijen hebben besloten dat zij de prestigeprojecten OBA Next en een nieuw Meervaart theater in de Sloterplas niet willen schrappen.

De OBA Next is een ongeloofelijk dure nieuwe bibliotheek op de Zuidas waarvan nut en noodzaak nog nooit door het college zijn aangetoond. Het lijkt vooral een project te zijn wat vanwege het aanzien en de uitstraling doorgezet moet worden. Hoewel zelfs sommige coalitiepartijen openlijk hebben aangegeven liever niet te investeren in de OBA Next worden de plannen vooralsnog toch uitgevoerd. Daarbij komt nog dat de coalitie er wel voor kiest om te bezuinigen op de gewone **wijkbibliotheken van de OBA**. Een heel aantal banen zal verdwijnen door deze bezuinigingen en ook is het zeer waarschijnlijk dat een aantal vestigingen van de OBA in de stad zullen verdwijnen.

De ChristenUnie vindt dat de plannen voor een de OBA Next (die uiteindelijk tientallen miljoenen zal kosten) in de ijskast moeten worden gelegd. Op dit moment moeten moeilijke beslissingen genomen worden voor bezuinigingen en lastenverhogingen. Het is verstandig om na de coronacrisis pas opnieuw te kijken of de OBA Next nog steeds het investeren waard is. De ChristenUnie stelt daarom voor om het na de verkiezingen van 2022 aan een nieuwe coalitie te laten om te besluiten of men de plannen voor de OBA Next doorzet.

Het is niet te verkroppen dat aan de ene kant doorgewerkt wordt aan een megalomaan plan wat niet direct nodig is voor de stad en aan de andere

kant het fijnmazige vestigingennetwerk van bibliotheken door bezuinigingen wordt afgebroken. Juist dat vestigingennetwerk zorgt voor een laagdrempelige toegang tot boeken, informatie en entertainment in de vele wijken van de stad. Daarmee creëren we juist daar **leesontwikkeling, kennisopbouw en bestrijden we laaggeletterdheid**.

Ook de plannen voor een nieuw theater in de Slotterplas zijn erg omstreden. Nieuw-West en theater de Meervaart verdienen vernieuwing. Maar het plan om een nieuw theater in de Slotterplas te bouwen is ongewenst, erg duur en gaat ten koste van groen. De ChristenUnie wil dat beter onderzocht wordt of renovatie van het bestaande theater mogelijk is of eventueel een nieuw theater op de huidige locatie.

Door de OBA Next uit te stellen en het aan een nieuwe coalitie te laten of men het noodzakelijk genoeg vindt om er geld voor uit te trekken, komen er in de aankomende jaren al zogenaamde **kapitaallasten** vrij. Ook zullen andere plannen voor theater de Meervaart er in de toekomst voor zorgen dat men minder geld hoeft uit te geven aangezien de plannen voor het bouwen in de Slotterplas fors duurder zijn dan andere opties.

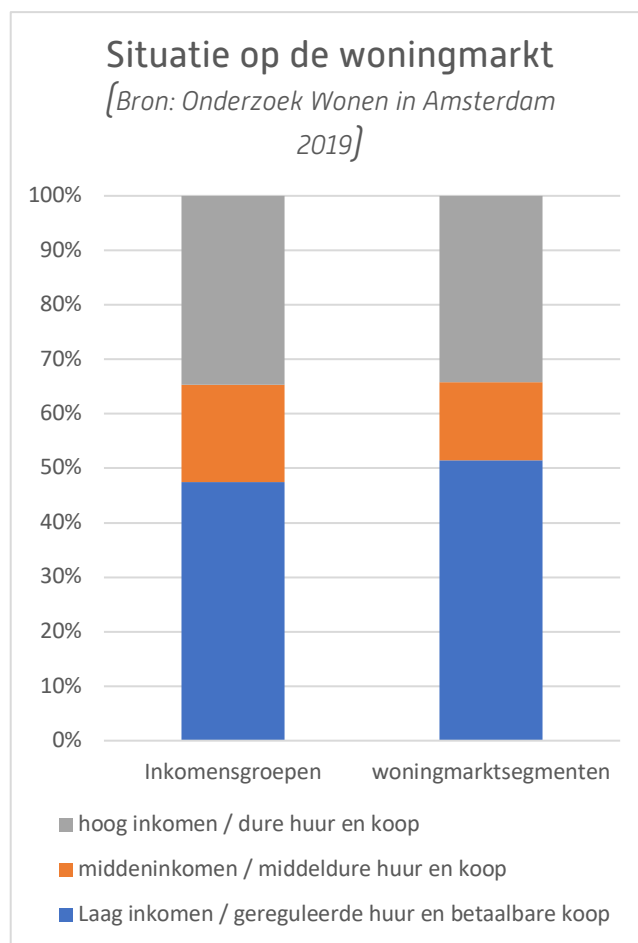
Dekkingsvoorstel: De ChristenUnie kiest ervoor om de vrijgevalen kapitaallasten door het schrappen van de plannen voor de OBA Next en een theater in de Slotterplas in te zetten om de **bezuinigingen op de OBA te voorkomen**. Zo zorgen we ervoor dat alle bibliotheken in Amsterdam open kunnen blijven en er geen banen verdwijnen.

5. Woningmarkt

De ChristenUnie maakt zich ernstige zorgen over de situatie op de woningmarkt. De grootste tekorten aan woningen ontstaan nu en in de toekomst voor de **middenklasse**. Ook in de sociale huursector is er een groot woningtekort waardoor er **lange wachtlijsten ontstaan voor onder andere jongeren, studenten en senioren**.

Bijgevoegde grafiek geeft een weergave van hoe de woningmarkt in 2019 verdeeld was. Slechts 14,4 procent van de woningen valt in het segment middeldure huur en koop terwijl 17,9 procent van de inkomens een middeninkomen is. Daarnaast heeft 47,5 procent van de Amsterdammers een laag inkomen terwijl 51,5 procent van de woningen in de gereguleerde huursector valt (en een zeer klein deel betaalbare koop).

De ChristenUnie wil daarom drastische maatregelen nemen en stelt voor dat de **helft van de nieuwbouw in het middensegment** zal plaatsvinden. Op die manier moet er ook meer doorstroming gaan plaatsvinden voor starters en gezinnen die in de sociale huursector wonen maar op zoek zijn naar een koopwoning of een grotere huurwoning maar op dit moment vast zitten op de woningmarkt omdat de prijzen de pan uit stijgen. Met een groot middensegment wil de ChristenUnie het mogelijk maken dat veel groepen **wooncarrière** kunnen maken binnen Amsterdam in plaats van dat men uit de stad moet vertrekken als bijvoorbeeld het gezin uitbreidt. Op deze manier wil de ChristenUnie ervoor zorgen dat **gezinnen en starters in Amsterdam kunnen blijven wonen**. Die kans is namelijk voor velen steeds kleiner geworden aangezien het middensegment in slechts 8 jaar van 17% naar nog maar 14,4% is gekrompen.

Dit maakt dat de ChristenUnie ervoor kiest om bij nieuwbouw de volgende verdeling te hanteren 30%-50%-20% [respectievelijk sociale sector, middensegment, duur segment]. Naast het gegeven dat dit op termijn **12,5 miljoen per jaar extra aan grondopbrengsten** moet opleveren voor de gemeente kan deze verdeling ervoor zorgen dat wanneer we die voor vijf jaar hanteren met een huidige geplande woningbouwproductie van 7500 woningen per jaar, het middensegment uiteindelijk weer ten minste 17% zal uitmaken van de Amsterdamse woningvoorraad. Een gewenst minimum wat de ChristenUnie betreft.

Dekkingsvoorstel: De 12,5 miljoen per jaar extra grondopbrengsten wil de ChristenUnie inzetten om de noodopvang voor dakloze gezinnen in een uitgebreidere vorm open te kunnen houden (zie onder 1) wat 5 miljoen per jaar extra kost. De extra opbrengsten moeten ook dienen om verbetering van leefbaarheid in de sociale sector te realiseren. De ChristenUnie wil een

specifiek **plan voor woningverbetering (renovatie, isolatie) van de sociale sector**. Hiervoor wil de ChristenUnie 1 miljoen structureel extra investeren. De aankomende jaren moet dit gebruikt worden om **zo snel mogelijk alle woningen met enkelglas te voorzien van woningen met dubbelglas**. Zo drukken we ook de **energierekening van Amsterdammers** met een kleinere beurs. Daarnaast moeten de extra opbrengsten dienen om de reserves van de gemeente weer aan te vullen waar we in de aankomende jaren stevig aanspraak op zullen moeten maken om ons juist nu uit de crisis te investeren.

6. Financiële onderbouwing

Mutaties Begroting 2021 (alle getallen in miljoenen)	2021	2022	2023	2024
Extra investeringen				
Noodopvang dakloze gezinnen (dekking tot aan 2023 AR daarna extra grondopbrengsten)	2,5	5	5	5
Masterplan Zuidoost (dekking banenmotorenplannen)	0	0	5	5
OBA bibliotheken (dekking schrappen OBA Next en Meervaart)	1,5	1,5	1,5	1,5
Versnelling woningverbetering (renovatie, isolatie) sociale sector (dekking tot 2023 AR, daarna extra grondopbrengsten)	1	1	1	1
Financiële keuzes				
Schrappen OBA Next en Meervaart	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Verloop Algemene reserves				
Beginsaldo	95,1	49,3	17,7	126,5
<i>Toevoegingen</i>				
Onttrekking Vereveningsfonds	0	0	0	12,5
Reserve financiering Erfpachtgrond*	150	125	100	0
Vanuit de rentebuffer	16,2	24,5	32,8	39,8
<i>Onttrekkingen</i>				
Inzet Algemene Reserve	-196,7	-181,1	-33,3	-5
Aanvulling reserve Meerjaren intertemporele compensatie	-15,3	0	9,3	4
Eindsaldo	49,3	17,7	126,5	177,8

* De ChristenUnie kiest ervoor om minder geld uit de Reserve financiering Erfpachtgrond te halen. De coalitie rekent zich onterecht rijk met opbrengsten die daar nog niet binnen zijn. De consequentie hiervan is wel dat de stand van de reserves in ons tegenvoorstel lager uit komt. Om de weerstandratio in te toekomst weer verder op te krikken en de reserves weer goed aan te vullen kiest de ChristenUnie er nu dan ook voor om de nieuwbouwverdeling aan te passen waardoor er meer grondopbrengsten binnen komen.